

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย
ข้อมูล ณ วันที่ ๒๐ เดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นาย ก้องภักดิ์ เภารัตน์

๒. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ บ้านเลขที่ ๖๑ หมู่ที่ ๑๙ ตำบลยางฮอม อำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย

โทรศัพท์ ๐๘๗๑๗๖๙๙๕๓ Facebook-..... Line-.....

๓. เกิด พ.ศ. ๒๕๑๙ ปัจจุบันอายุ ๔๙ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษาปริญญาตรี.....

สถาบันการศึกษา

คณะ/สาขาวิชา

๖. อาชีพปัจจุบัน

๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร๔๒๐,๘๐๐..... บาท/ปี (ขึ้นอยู่กับราคาผลผลิตในแต่ละปี)

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. เครือข่าย เมื่อปี พ.ศ.๒๕๖๕.....

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก.....ลำไย ข้าว.....

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน๒.....แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

๒.๑ แปลงเรียนรู้เรื่อง การลำไยคุณภาพ

๒.๒ แปลงเรียนรู้เรื่อง การผลิตข้าว

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน.....๕.....ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

- ฐานเรียนรู้ที่ ๑ การผลิตข้าวคุณภาพ หลักสูตรการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว
- ฐานเรียนรู้ที่ ๒ การเลี้ยงปลาในบ่อดิน หลักสูตรการการเลี้ยงปลาในบ่อดิน
- ฐานเรียนรู้ที่ ๓ การปลูกผักแบบผสมผสาน หลักสูตรการปลูกผักสวนครัวสมุนไพร
- ฐานเรียนรู้ที่ ๔ การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น หลักสูตรการปลูกและบริหารจัดการแปลงปลูก
- ฐานเรียนรู้ที่ ๕ การวางระบบน้ำในสวนลำไย หลักสูตรการให้น้ำในสวนลำไยแบบสปริงเกอร์

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน....๕.....หลักสูตร ประกอบด้วย

๒.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน๒..... หลักสูตร ประกอบด้วย

- ฐานเรียนรู้ที่ ๑ การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น หลักสูตรการปลูกและบริหารจัดการแปลงปลูก
- ฐานเรียนรู้ที่ ๒ การวางระบบน้ำในสวนลำไย หลักสูตรการให้น้ำในสวนลำไยแบบสปริงเกอร์

๒.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน๑..... หลักสูตร ประกอบด้วย

- ฐานเรียนรู้ที่ ๑ การผลิตข้าวคุณภาพ หลักสูตรการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว

๒.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน๒..... หลักสูตร ประกอบด้วย

- ฐานเรียนรู้ที่ ๑ การเลี้ยงปลาในบ่อดิน หลักสูตรการการเลี้ยงปลาในบ่อดิน
- ฐานเรียนรู้ที่ ๒ การปลูกผักแบบผสมผสาน หลักสูตรการปลูกผักสวนครัวสมุนไพร

๒.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

ฐานเรียนรู้ เรื่อง การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น หลักสูตรการปลูกและบริหารจัดการแปลงปลูก

วัตถุประสงค์

- เพื่อเป็นแปลงเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ให้กับเกษตรกรในชุมชนและผู้สนใจ
- เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่ที่มีความรู้ในการผลิตลำไยคุณภาพและเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรผู้ปลูกลำไย
- เพื่อให้เกษตรกรผู้ปลูกลำไยสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตลำไยให้ดียิ่งขึ้น

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้

- วิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

เป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรและผู้สนใจศึกษาในการผลิตลำไยคุณภาพให้ได้ผลผลิตทุกปี และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับเกษตรกร มีการศึกษาเรียนรู้เพิ่มเติมเพื่อเปิดรับองค์ความรู้หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการนำมาปรับใช้ในแปลง

- สื่อในการถ่ายทอดความรู้

ภายในศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ได้รับบในการสนับสนุนการพัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ศูนย์หลัก จึงได้มีการจัดทำสื่อองค์ความรู้ เรื่อง การผลิตลำไยคุณภาพให้ได้ผลผลิตทุกปี และสื่อองค์ความรู้เรื่อง การจัดการโรคและแมลงศัตรูพืชลำไย เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับเกษตรกร และผู้สนใจเขามาศึกษาดูงานและนำไปปรับใช้ในการผลิตลำไย

รูปที่ ๑ สื่อในการถ่ายทอดความรู้

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด โดยเข้าไปมีส่วนร่วมในการประชุมขับเคลื่อนงานคณะกรรมการ ศพก.และแปลงใหญ่ระดับจังหวัด จำนวน ๔ ครั้ง มีการเสนอปัญหาของภาคการเกษตรในอำเภอและความต้องการในการส่งเสริมพัฒนาการเกษตรของอำเภอให้กับคณะกรรมการขับเคลื่อนงานระดับจังหวัดทราบโดยนำเสนอแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอให้กับคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด

รูปที่ ๒ ประชุมขับเคลื่อนงานคณะกรรมการ ศพก.และแปลงใหญ่ระดับจังหวัด

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

เป็นประธานในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. โดยมีการประชุมร่วมกันกับคณะกรรมการ ศพก.และแปลงใหญ่ระดับอำเภอ เกษตรอำเภอ เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ หน่วยงานราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในอำเภอเพื่อสอบถามปัญหาภาคการเกษตรในอำเภอ การแก้ไขปัญหาหารือร่วมกันของคณะกรรมการ และความต้องการในการส่งเสริมการเกษตรเพื่อนำไปสู่การพัฒนาและแก้ไขปัญหาในพื้นที่

รูปที่ ๓ ประชุมขับเคลื่อนงานคณะกรรมการ ศพก.และแปลงใหญ่ระดับอำเภอ
ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แร่งบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

จุดเริ่มต้นในการทำเกษตรคือครอบครัว เนื่องจากครอบครัวประกอบอาชีพการเกษตร คือการทำสวนลำไยและการทำนา มีการสืบทอดมาจากรุ่นสู่รุ่น ต่อมาได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรได้รับความรู้จากการอบรมพัฒนาอาชีพด้านการเกษตร และได้มีเครือข่ายแนะนำเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ ของสำนักงานเกษตรอำเภอป่าแดด ได้มีการอบรมพัฒนาความรู้ ศึกษาดูงานจากผู้ประสบความสำเร็จ ประกอบกับมีการศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ อีกทั้งในการทำเกษตรมีการใช้แรงงานในทุกขั้นตอนในการทำเกษตรและไม่อยากให้ครอบครัวเหนื่อย ทำให้มีแนวความคิดที่จะนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาต่อยอดในการทำเกษตรของตนเองโดยเป้าหมายคือการลดการใช้แรงงานให้ได้มากที่สุด จึงได้มีการทำระบบน้ำภายในสวนลำไยและมีการให้ปุ๋ยและธาตุอาหารไปพร้อมกับระบบน้ำเป็นการลดแรงงานและระยะเวลาในการทำสวนลำไย

รูปที่ ๔ ป้ายโครงการ

รูปที่ ๕ ป้ายสมาชิกศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

- ปัญหาแรงงานภาคการเกษตรลดลง ทำให้ต้องใช้แรงงานที่เพิ่มขึ้นและระยะเวลาในการทำการเกษตรเพิ่มขึ้น
- ปัญหาการเข้าถึงองค์ความรู้ด้านการเกษตรที่ถูกต้อง
- ปัญหาต้นทุนการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้น
- ปัญหาราคาผลผลิตที่ไม่สามารถควบคุมราคาได้

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

- การทำระบบน้ำภายในแปลงลำไยและการให้ปุ๋ยผ่านระบบน้ำ เพื่อลดแรงงานและเวลาในการผลิตลำไย
- การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตลำไยให้ได้ผลผลิตทุกปี โดยการนำองค์ความรู้ทางวิชาการมาปรับใช้ในการจัดการสวนลำไย
- การทำปุ๋ยหมักเพื่อใช้ในการปรับปรุงดินบริเวณสวนลำไย และนาข้าว เป็นการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ

ให้กับดิน

- การจดบันทึกและการคิดต้นทุนการผลิตของพืชในแต่ละชนิด เพื่อใช้ในการวางแผนการผลิตและแผนการใช้จ่ายเงินในแปลง

รูปที่ ๖ การทำปุ๋ยหมัก

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

๒.๑ ปัญหาที่พบในการทำเกษตร

๒.๒ ศึกษาปัญหาที่พบ โดยศึกษาจากเกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จ เอกสารทางวิชาการ

๒.๓ หาวิธีการหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหา

๒.๔ ทดลองและนำมาปรับใช้ในแปลงของตนเอง

รูปที่ ๗ อบรมเพื่อเพิ่มองค์ความรู้ผ่านระบบออนไลน์

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

๓.๑ การผลิตลำไยคุณภาพและให้ได้ผลผลิตทุกปี จะต้องมีการจัดการแปลงลำไยที่ถูกต้องและเหมาะสม ต้องมีการวางแผนการผลิตในแต่ละเดือน

- กำหนดอัตราการให้น้ำในแต่ละช่วงการเจริญเติบโต
- กำหนดอัตราปุ๋ยและสูตรปุ๋ยในแต่ละช่วงการเจริญเติบโต
- กำหนดการให้ธาตุอาหารทางใบ การพ่นฮอร์โมน
- กำหนดระยะเวลาในการชักนำการออกดอกลำไย
- สำรวจแปลงลำไยเป็นประจำเพื่อติดตามและควบคุมโรคแมลงศัตรูลำไยได้อย่างเหมาะสม\

รูปที่ ๘ การผลิตลำไยคุณภาพ

๓.๒ การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน มีการเก็บตัวอย่างดินหลังจากเก็บเกี่ยวผลิตเพื่อส่งตรวจวิเคราะห์ธาตุอาหารในดินและความสมบูรณ์ของดินในแปลงลำไยและแปลงข้าวก่อนการผลิตในรอบต่อไป มีการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินและทำปุ๋ยหมักเพื่อปรับปรุงบำรุงดินให้มีความสมบูรณ์

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๔.....ชนิด ประกอบด้วย

- ๑.๑)ลำไย..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๒.....(ไร่-งาน-วา)
- ๑.๒)ข้าว..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑๑.....(ไร่-งาน-วา)
- ๑.๓)พืชผัก..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑.....(ไร่-งาน-วา)
- ๑.๔)ไม้เศรษฐกิจ..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑.....(ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

- ๒.๑)ปลาบึก..... จำนวน.....๑.....(หน่วย...บ่อ.....)
- ๒.๒)ปลาหับทิม..... จำนวน.....๑.....(หน่วย...บ่อ.....)
- ๒.๓)ปลานิล ปลาดุก ปลาอื่น ๆ..... จำนวน.....๑.....(หน่วย...บ่อ.....)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๒.....ชนิด ประกอบด้วย

- ๓.๑)ไก่พื้นเมือง..... จำนวน.....๕๐.....(ตัว)
- ๓.๒)โค..... จำนวน.....๑๐..... (ตัว)
- ๓.๓)จำนวน..... (ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

- ๔.๑) จำนวน.....(หน่วย.....)
 ๔.๒) จำนวน.....(หน่วย.....)
 ๔.๓) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า.....ข้าว.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ค่าการเตรียมดิน (ที่ดิน ๒ รอบ)	เป็นเงิน ๘๕๐ บาท/ไร่
๑.๒) ค่าปลูกเหือก ชักร่องระบายน้ำ	เป็นเงิน ๒๐๐ บาท/ไร่
๑.๓) ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว ๑๕ กก./ไร่	เป็นเงิน ๔๕๐ บาท/ไร่
๑.๔) ค่าดูแลรักษาโรค/แมลง	เป็นเงิน ๔๖๐ บาท/ไร่
๑.๕) ค่าตัดหญ้า	เป็นเงิน ๒๐๐ บาท/ไร่
๑.๖) ค่าปุ๋ยเคมี (๒๕ กก.)	เป็นเงิน ๙๕๐ บาท/ไร่
๑.๗) ค่าปุ๋ยคอก	เป็นเงิน ๓๐๐ บาท/ไร่
๑.๘) ค่าเก็บเกี่ยว นวด ขนส่ง	เป็นเงิน ๗๐๐ บาท/ไร่
๑.๙) ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	เป็นเงิน ๒๐๐ บาท/ไร่
๑.๑๐) อื่นๆ อาหาร เครื่องดื่ม	เป็นเงิน ๑๙๐ บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต๔,๕๐๐.....บาท/ไร่

รายได้๘,๕๐๐.....บาท/ไร่

๒) สินค้า.....ลำไย.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ค่าแรงงาน	เป็นเงิน ๖๐๐ บาท/ไร่
๑.๒) ค่าปุ๋ยเคมี (๒๕ กก.)	เป็นเงิน ๙,๕๖๐ บาท/ไร่
๑.๓) ค่าอาหารเสริมทางใบ	เป็นเงิน ๘๕๐ บาท/ไร่
๑.๔) ค่าดูแลรักษาโรค/แมลง	เป็นเงิน ๕๐๐ บาท/ไร่
๑.๕) อื่นๆ	เป็นเงิน ๗๐๐ บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต๑๒,๒๑๐.....บาท/ไร่

รายได้๒๓,๔๐๐.....บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....-.....

เฉลี่ยรายได้วันละ.....-.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....โก่งพื้นเมือง.....

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....๒๐๐.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ปลานิล ปลาดุก ปลาเทโพ.....

เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....๒,๒๕๐.....บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ลำไย ข้าวนาปี.....

เฉลี่ยรายได้ปีละ.....๔๓๔,๔๐๐.....บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

- ประโยชน์ที่ได้รับกับตนเอง ได้มีการพัฒนาองค์ความรู้ให้กับตนเอง เพิ่มรายได้ให้กับตนเอง ลดการใช้แรงงานภายในครอบครัว

- ประโยชน์ที่ได้รับกับเกษตรกรรายอื่น เป็นเกษตรกรต้นแบบด้านการผลิตลำไยให้กับเกษตรกรภายในชุมชนหรือผู้ที่สนใจ เป็นแปลงลำไยต้นแบบเพื่อให้ผู้ที่สนใจเข้ามาศึกษาและพัฒนาความรู้ในการผลิตลำไยคุณภาพให้กับตนเอง และสามารถนำไปปรับใช้ให้ดียิ่งขึ้น

- ประโยชน์ที่เกิดกับชุมชน มีแหล่งเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงภายในชุมชน มีแปลงต้นแบบภายในชุมชน และมีเกษตรกรต้นแบบภายในชุมชน

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

การทำปุ๋ยหมัก สมาชิกศูนย์ ศพก. ได้มีการวางแผนการทำปุ๋ยหมักร่วมกันของสมาชิกโดยในแต่ละรอบจะมีการนำสิ่งของเหลือใช้ทางการเกษตรของตนเองมาและผลิตร่วมกัน เพื่อนำไปใช้ในกิจกรรมการเกษตรของตนเอง

การวางระบบน้ำทั่วทั้งแปลงและมีการขุดสระเพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ โดยให้ความสำคัญในการจัดการน้ำเป็นหลัก เป็นการสร้างความชุ่มชื้นให้แก่ดิน ต้นพืช และสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียง

รูปที่ ๙ การวางระบบน้ำในแปลง

รูปที่ ๑๐ ขุดสระเพื่อกักเก็บน้ำ

- ๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)
- การทำปุ๋ยหมัก ได้จากการนำสิ่งของเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น ฟางข้าว ใบและกิ่งลำไยหลังจากการตัดแต่งกิ่ง และมูลสัตว์ เมื่อทำการหมักจนได้ปุ๋ยหมักแล้วจึงนำมาใช้ในการปรับปรุงบำรุงดินในบริเวณพื้นที่ ศพก. และช่วยลดในการใช้ปุ๋ยเคมี
 - การปลูกผักแบบผสมผสาน เป็นการสร้างความหลากหลายทางชีวภาพในบริเวณพื้นที่ ศพก.

รูปที่ ๑๑ การปลูกผักแบบผสมผสาน

รูปที่ ๑๒ การปลูกพืชผสมผสาน

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

มีความรู้ความสามารถในการทำเกษตร จนได้รับการคัดเลือกเป็นประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ระดับอำเภอ สามารถให้คำแนะนำในการผลิตลำไยคุณภาพ การจัดการแปลงลำไย การจัดการระบบน้ำ การใส่ปุ๋ยในแต่ละช่วงการผลิต

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

- วิทยากร สามารถเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้เรื่องการผลิตลำไยคุณภาพให้ได้ผลผลิตทุกปี ให้กับเกษตรกรหรือผู้ที่สนใจได้

- ศูนย์ ศพก. มีความพร้อมเป็นแหล่งศึกษาดูงาน เป็นจุดอบรมในการเรียนรู้ การพัฒนาอาชีพ รวมถึงการจัดการแปลงในการทำเกษตรแบบผสมผสานให้กับ เกษตรกรปราดเปรื่อง เกษตรกรทั่วไป รวมถึงผู้ที่สนใจ โดยมีฐานการเรียนรู้ ดังนี้

๑) ฐานเรียนรู้การผลิตลำไยคุณภาพให้ได้ผลผลิตทุกปี มีแปลงต้นแบบในพื้นที่ ๒ ไร่

รูปที่ ๑๓ ฐานเรียนรู้การผลิตลำไยคุณภาพ

๒) ฐานเรียนรู้การวางระบบน้ำและการให้ปุ๋ย

รูปที่ ๑๔ ฐานเรียนรู้การวางระบบน้ำ

๓) ฐานเรียนรู้ด้านประมง

รูปที่ ๑๕ ฐานเรียนรู้ด้านประมง

๔) ฐานเรียนรู้การปลูกผักแบบผสมผสาน

รูปที่ ๑๖ ฐานเรียนรู้การปลูกผักแบบผสมผสาน

๕) ฐานเรียนรู้ด้านการผลิตข้าวและการทำปุ๋ยหมัก

รูปที่ ๑๗ ฐานเรียนรู้ด้านการผลิตข้าว

รูปที่ ๑๘ ฐานเรียนรู้การผลิตปุ๋ยหมักน้ำหมัก

๕.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

เป็นตัวแทนด้านการเกษตรในชุมชนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในการแก้ไขปัญหา เช่น ปัญหาโรคและแมลงศัตรูพืชลำไย โรคและแมลงศัตรูพืชในนาข้าว

เป็นผู้รับเรื่องและประสานงานระหว่างเกษตรกรและเจ้าหน้าที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในการขอรับการสนับสนุนปัจจัยต่าง ๆ ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงช่วยแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ด้านการเกษตร

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ภายในบริเวณศูนย์ ศพก. มีการให้บริการข้อมูลข่าวสารวิชาการด้านการเกษตร

รูปที่ ๑๙ ข้อมูลข่าวสารวิชาการด้านการเกษตร

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

มีการขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร โดยเกษตรกรปราดเปรื่องหรือ Smart Farmer เข้ามาศึกษาดูงานและเรียนรู้ตามฐานต่าง ๆ ภายในศูนย์ หลังจากการเข้ามาศึกษาดูงานเกษตรกรได้นำแนวคิดและวิธีการปฏิบัติไปปรับใช้ในการทพเกษตรของตนเอง และได้รับการคัดเลือกเป็นสมาชิกเครือข่าย ศพก.

รูปที่ ๒๐ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่ เป็นผู้นำในงานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ มีการชักนำให้เกษตรกรในพื้นที่แก้ไขปัญหาดินไม่อุดมสมบูรณ์ โดยการปรับปรุงบำรุงดินจากปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด ร่วมกับหน่วยงาน สำนักงานเกษตรอำเภอป่าแดดและสถานีพัฒนาที่ดินเชียงราย

รูปที่ ๒๑ แลกเปลี่ยนข้อมูลปัญหาในพื้นที่ร่วมกับเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

เป็นผู้นำในการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรของอำเภอผ่านคณะกรรมการศพก.และแปลงใหญ่ระดับอำเภอ มีการติดตาม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้คำแนะนำ และให้กำลังใจสมาชิกศูนย์ในการทำเกษตร รวมถึงการแนะนำโครงการต่าง ๆ จากทางภาครัฐให้กับสมาชิกได้รับรู้ เข้าร่วมเพื่อใช้ในการพัฒนาแปลงของตนเองและเกษตรกรรายอื่น ๆ

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน ได้เป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนงานและพัฒนาการเกษตรของอำเภอป่าแดดให้ดีขึ้น เกษตรกรเข้าถึงองค์ความรู้ได้ง่ายขึ้นและมีความรู้ตามหลักวิชาการในการทำเกษตร เกษตรกรสามารถศึกษาความรู้จากแปลงต้นแบบของสมาชิกเครือข่าย ศพก.ในพื้นที่

รูปที่ ๒๒ ผลผลิตลำไย

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

- ความเป็นผู้นำแบบเป็นทางการ เป็นผู้ใหญ่บ้าน
- ความเป็นผู้นำแบบไม่เป็นทางการ เป็นผู้นำด้านการเกษตรในพื้นที่ตำบลสันมะค่า

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน กิจกรรมจิตอาสาพัฒนาหมู่บ้าน กิจกรรมงานบุญงานปะเพณีต่าง ๆ ของชุมชน

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

พัฒนาศูนย์ ศพก.ให้รุ่งเรือง เป็นที่รู้จัก ผลักดันการเกษตรและเกษตรกรให้มีกินมีใช้ พึ่งพาตนเองได้

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑. นางสาวเนตรนภา ศรีสองสม	ตำแหน่ง เกษตรอำเภอบ้านดง
๒. นายชาญวิทย์ รอดเกิด	ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๓. นายบุญญาฤทธิ์ จินโกฏ	ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

- การสอบถามและการสัมภาษณ์เกษตรกรต้นแบบ
- การลงพื้นที่ติดตามเยี่ยมเยียนเพื่อเก็บข้อมูลการทำกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบ

รูปที่ ลงพื้นที่ติดตามเยี่ยมเยียนเพื่อเก็บข้อมูลการถอดบทเรียน

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

-

*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
ในการดำเนินงานของ ศพก.